VIIKONVAIHDE

PASSIPAIKALLA

Sormi suussa

Kahden viime vuosikymmenen aikana kokoomus ja SDP ovat olleet Suomen hallituksissa 16 vuotta. RKP on ollut 20 vuotta. Vihreät ja vasemmistoliitto ovat olleet apupuolueina toista vuosikymmentä. Keskustalla hallitusvuosia on kahdeksan ja kristillisdemokraateilla neljä. Perussuomalaiset ei ole ollut päivääkään vastuuta kantamassa.

Kaksikymmentävuotias äänestää huhtikuun eduskuntavaaleissa ensimmäisen kerran. Hänelle sinipuna on käytännössä ainoa koettu hallituspohja ja 11 vuotta ulkoministerinä istunut **Erkki Tuomioja** (sd.) yhtä luonnollinen asia kuin suurille ikäluokille Urho Kekkonen tasavallan presidenttinä.

Nyt sinipunan puolueille on tullut ryppy rakkauteen. Ei ihme, jos ensikertalaisella on sormi suussa.

Jämerä Johannes

Vaalikauden alussa epäiltiin, pystyykö aina hienosti käyttäytyvä **Johannes Koskinen** (sd.) johtamaan voimakkaista persoonista koostuvaa perustuslakivaliokuntaa.

Edellisellä kaudella vain varapuheenjohtaja **Jacob Södermanin** (sd.) suunnaton kokemus piti jäniksen tavoin alinomaa sinne tänne poukkoilevan puheenjohtajan **Kimmo Sasin** (kok.) ja erään nuoren asiantuntijaprofessorin aisoissa.

Sote-uudistus todisti, että Koskinen on jämerästi tilanteen tasalla. Valiokunta pelasti perustuslain takaaman kunnallisen itsehallinnon sekä 2013 että 2015. Ensi viikolla kokeillaan taas.

Yksimielinen perustuslakivaliokunta antoi pitkän nenän erityistuomioistuinta vaativille. Samaan aikaan hovioikeudet arpovat äänestäen ratkaisujansa: elinkautinen vai syytön!

Omatekoisella listalla

Veteraaniedustaja **Ben Zyskowicz** (kok.) julkisti oman listansa ensi vaalikauden budjettileikkauksista. Media meni lankaan ja samaisti sen 1995 vaalien Liisan listaan, joka sitten pääpiirteissään toteutui.

Liisan listan kirjoittivat SDP:n ja kokoomuksen toimihenkilöt. **Liisa Jaakonsaari** (sd.) taisi olla viimeinen, joka kuuli että hänen nimissään aiotaan lista jättää. Palkkioksi hänestä tuli työministeri.

Ydinasia oli, että SDP:n johtaja **Paavo Lipponen** tiesi voittavansa vaalit ja valitsi jo kuukausia aikaisemmin kokoomuksen kumppanikseen. Liisan listan kirjoitus oli yhteistoimintaharjoitus. Nyt hallituspohjasta ei ole tietoa.

Zyskowiczin listan vertaaminen Liisan listaan edellyttää, että kokoomus saisi vaaleissa rökälevoiton ja valitsisi kumppaninsa. Keskustajohtaja **Juha Sipilä** tuskin teettää listojaan Zyskowiczilla.

Sotatorvet raikaa

Eduskunta ei aivan ihastunut kuullessaan Suomen lähettävän 50 sotilasta kouluttamaan Irakin kurdiarmeijaa taistelussa ääriterroristijärjestö Isiliä vastaan. Isilistä käytetään myös lyhennettä Isis.

Lähdetään toki, mutta puolustusvaliokunnan puheenjohtaja **Jussi Niinistö** (ps.) tähdensi, että omaturvallisuudesta on huolehdittava. **Timo Heinonen** (kok.) vaati selvittämään voimakäytön rajat etukäteen.

Aila Paloniemi (kesk.) kysyi, kuinka suuri uhka sotilaiden lähettämisestä syntyy Suomessa. **Teuvo Hakkarainen** (ps.) kertasi vanhoja puheitaan, miten maahanmuuton Troijan puuhevosen sisällä islamilainen terrorismi tulee Suomeen.

Ex-piispa **Ilkka Kantola** (sd.) huomautti, että kyse ei ole uskontojen sodasta vaan uskonnon ääritulkintojen varjolla tehtävistä hirmuteoista.

Johanna Sumuvuori (vihr.) kysyi, saavatko Isilin riveihin lähteneet suomalaiset pitää sotilasarvonsa? Puolustusministeri **Carl Haglund** (r.) lupasi ottaa sotilaspassit pois. Vasenryhmän **Markus Mustajärvi** arveli, ettei Isilin terroristia enää paljon liikuta, jos hän menettää Suomessa reservin korpraalin arvon.

PEKKA ALAROTU

MT 50 VUOTTA SITTEN – LA 27.2.

Uusi kuvitettu Kalevala

Joukahaisen kosto, temperamaalaus kankaalle. Omistaa Turun Taideyhdistys. Kuvanäyte uuden Kalevala-teoksen kuvituksesta.

50 vuotta sitten mainostettiin uutta Kalevalaa.

Kirnuamiskeskus ruotsinkieliselle Pohjanmaalle

Tiistaina kokoontunut Keskuskunta Enighetenin hallintoneuvosto päätti valita keskuskunnan ruotsinkieliselle Pohjanmaalle rakennettavan kirnuamiskeskuksen sijaintipaikaksi Vöyrin Kaitsoorin kylän. Tonttipaikkaa oli tarjottu kaikkiaan 7 kunnasta. 14 meijeriä on liittynyt kirnuamiskeskusyritykseen. Vuosittainen vointuotanto arvioidaan n. 3 milj. kiloksi. Rakennustöiden arvioidaan voivan alkaa kesällä.

85 000 työnhakijaa 31 000 työpaikkaa

Maassamme oli tammikuussa 85 299 työnhakijaa, ilmenee kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriössä laaditusta katsauksesta. Työnhakijoita oli 5 727 enemmän kuin vastaavaan aikaan viime vuonna. Työpaikkoja oli tammikuussa tarjolla 31 427, jossa lisäystä viimevuotiseen verrattuna 2 290.

EIJA MANSIKKAMÄKI

Kiina on ollut lihantuotannossa melko omavarainen, mutta kulutus kasvaa. Kiinalaiset syövät jo nyt puolet maailman sianlihasta. EU-maiden sianlihan viennistä neljännes suuntautuu Kiinaan.

KIINA

Talous ja verkko kasvavat kohisten

Maailman toiseksi suurin talous Yhdysvaltojen jälkeen.
Talouskasvu 7,3 prosenttia viime vuonna eli hiukan alle virallisen 7,5 prosentin tavoitteen.
Arviolta 1,3 miljardia asukasta, yli 60-vuotiaita vain 15 prosenttia.
920 miljoonaa kiinalaista asuu kaupungeissa.
221 yli miljoonan asukkaan kaupunkia, kahdeksassa yli 15 miljoonaa asukasta.
35 yli miljoonan auton kaupunkeja.
Verkkokauppa kasvoi Kiinassa viime vuonna jopa 80 prosenttia – ruokakauppakin yli 50 prosenttia. Maailmalla kasvu oli 24 ja Euroopassa 17 prosenttia.
Laajakaista kattaa 92 prosenttia maaseudusta.
600 miljoonaa mobiilinetin käyttäjää, 43 miljoonalla 4G.
Internet tuottaa 22 prosenttia bkt:stä ja myös tuottavuuden kasvusta.
Alibaba on maailman suurin verkkokauppa ja kiinalainen.
Julkisen puolen peruspalkat nousivat juuri: nyt haitari ulottuu alimmasta 180 eurosta presidentin runsaaseen 1 500 euroon kuukaudessa. Päälle tulee erilaisia lisiä ja useilla 13. kuukauden palkka mutta myös sotu-maksut.
Lähteinä muun muassa: Ulkoministeriö, Kiina8-uutiskirje, Kaupan liitto.

Kuka ruokkisi Kiinan?

Kiina on suuri tuottaja, mutta vielä suurempi syöjä.

Kiinan kansantuote kasvaa vauhdilla, samoin edelleen myös väestö. Sen sijaan ruuantuotanto jää tulevina vuosina jälkeen molemmista.

Tuontiriippuvuus on jo 13 prosenttia, maidossa riippuvuuden ennustetaan kasvavan 20 prosenttiin. Kiina luopui viime vuonna jopa riisin omavaraisuustavoitteesta. Maailman öljykasveista maa ostaa yli puolet.

Viljan kysyntä kasvaa tulevaisuudessa, koska lihan- ja maidonkulutus lisääntyvät.

Kiinan pinta-ala on maailman kolmanneksi suurin, mutta viljelymaata on vain 0,1 hehtaaria asukasta kohti. Sekin kutistuu: on liian kuivaa, märkää, kuumaa, kylmää. On ilman, veden ja maaperän saasteita. Maata jää rakentamisen alle, sillä kaupunkeja ja jättisatamia nousee tiheään.

Ei ihme, että viljelymaaksi on ostettu jopa Ranskan kokoinen pläntti Afrikan mantereelta.

Väestö on nuorta ja pakkautuu miljoonakaupunkeihin. Internetin käyttö vyöryy. Ruoka klikataan kotiin: illalla tilattu on aamulla ovella. Ruokaa pitää olla, paljon ja lähellä.

Näyttää siltä, että Kiinassa kaupankäynti on hypännyt suoraan toreilta verkkoon. Erään kyselyn mukaan kaksi kolmesta kiinalaisnaisesta hoitaa ostoksensa mieluummin verkossa kuin kivijalkakaupassa.

Lampaanleikkaajan puotiin pääsee suoraan kadulta Pekingissä.

Teekukka aukeaa kauniisti kuumassa vedessä.

Kuinka tällainen ruokayhtälö ratkaistaan? Kuka Kiinan ruokkii? Tätä kysyi kestävään maailmantalouteen tähtäävän Worldwatch-instituutin perustaja Lester R. Brown jo 19 vuotta sitten.

Suomi vahvin EU-maa

Suomalaisille kiinalaisessa ongelmassa kiiluu tietenkin bisneksen siemen.

Maahan näyttäisi uppoavan paitsi ruokaa myös traktoreita, cleantechiä eli puhdasta ja puhdistavaa teknologiaa, uusiutuvaa energiaa ja kosolti koulutusta.

Kaikkea tätä viedään jo. Suomi on EU-maista kokoonsa nähden vahvimmin läsnä Kiinassa.

Kiina on Suomen seitsemänneksi tärkein vientimaa ja neljänneksi suurin tuoja.

Kiina kuluttaa puolet maailman sianlihasta. EU-maiden viennistä neljännes suuntautuu Kiinaan.

Suomen ruokavienti on vasta viriämässä. Jos kiinalaiset innostuisivat tosissaan meidän possuistamme ja broilereistamme, jäisimme itse kaluamaan luita.

On ehkä onni, että suuri osa kiinalaisista syö yhä vatsansa eikä mielensä vuoksi. Joitakin toki kiinnostavat puhtaus, laatu ja turvallisuus ja jotkut tarkistavat lihapaketista rodun, gm-puhtaan viljaruokinnan ja hormonittomuuden. Silti kysyntä kohdistuu perusravintoon, halvalla hinnalla.

Proteiinista pulaa

Kiinan kasvun haaste tiivistyy lihaan: maa janoaa proteiinia. Halutaan sikaa, siipikarjaa ja maitojauhetta.

Suomalaiset ovat jo mukana kansainvälisessä ruokabisneksessä viemällä sianlihaa bulkkihintaan aasialaisille vapaakauppa-alueille.

Tähtäin on kuitenkin korkeammalla: jos laadusta maksettaisiin muutama prosentti lisää, suomalaisviljelijä saisi joitakin senttejä paremman kilohinnan tuotteestaan.

Toivoa on. Kun talous kasvaa, palkat nousevat, ostovoima paranee ja ihmiset haluavat polkupyörän sijaan auton, tukevamman asunnon ja parempaa ruokaa. Suomalaiset saavat myytyä betonielementtejä, hissejä ja lihaa.

Kiinan talouskehityksen voisi olettaa tarttuvan muihinkin.

Kiina on nyt maailman suurin maa, Intia hönkii niskaan: vuonna 2028 kummassakin on lähes 1,5 miljardia ihmistä. Sen jälkeen Kiinan käyrä kääntyy alas. Nopeimmin väestö kasvaa Afrikassa ja siellä Nigeriassa.

Oppia omaan tuotantoon

Kiinalaiset koettavat itsekin kuroa umpeen kysynnän ja tuotannon aukkoa. Miljoonia takapihapossuja riivaa kuitenkin suu- ja sorkkatauti, muuta tuotantoa epäpuhtaudet, jopa myrkyt.

Paljon kertonee ravintolan mainos kadulla, ettei se käytä jäteöljyä ruuanlaitossaan.

Kopiointitaidoistaan tunnetut kiinalaiset hakevat nyt kiivaasti oppia muilta.

Tanskalaiset ovat vieneet Kiinaan sekä sikaloita että sianlihaa.

Suomalaiset aikovat rakentaa mallimaatilan Pekingin lähelle. Joukoittain kiinalaisia opiskelee maataloutta Helsingin yliopistossa.

Kiinalaiset ovat oppineet paljon muutakin, etenkin rakentamista: he myyvät kauppakeskuksia, ydinvoimaloita ja luotijunaratoja ympäri maailmaa, esimerkiksi Moskovan ja Pekingin välille. Afrikasta on haalittu paitsi maata, myös kaivoksia.

Kaupoissa painavat perinteet ja suhteet: vaikka muu EU katsotaan bse-alueeksi, unkarilainen naudanliha sai ilmeisesti vanhan Silkkitien peruja vientiluvan Kiinaan.

Siksi Suomikin kai muistuttaa Kiinassa käydessään, että olimme ensimmäinen kauppasopimuksen solminut länsimaa. Sopimus tehtiin vuonna 1953.

EIJA MANSIKKAMÄKI

MT keräsi tietoja eri lähteistä seuratessaan suomalaisten elintarvikeyritysten vientimatkaa Kiinaan tammikuussa.

KOMMENTTI

On pohjoismaisen yhteistyön aika

Kännyköiden, verkkokaupan, autoistumisen ja kaupungistumisen kiihkeys kertoo, että kiinalainen keskiluokka kasvaa ja sillä on myös rahaa.

Monella alkaa olla varaa katsoa, mitä syö.

Pohjolan puhtaus, sininen taivas, yötön yö ja luomu voisivat vedota tähän joukkoon. Tuntuukin kummalliselta, että suomalaiset kauranviejät ja lihatalot koettavat tehdä kukin yksin itseään tykö kiinalaisille ammattiostajille, kuten tammikuussa ministerin johdolla Pekingissä ja Shanghaissa.

Eikö riittäisi, että on Food from Finland, Ruokaa Suomesta? Tai Pohjolasta, Nordic Food? Brändi, joka kertoo, että kaikki sen alla on laadukasta: ruoka, ict-keksinnöt, koulutus, vanhustenhoito, hissit, puut ja paperit – menköön samaan syssyyn Ikea, H&M ja Norjan lohikin.

Näkyvyyttä saa rahalla ja kuluttajan mieleen mennään selkeällä viestillä.

On toki ymmärrettävää, että yksittäiselle yritykselle riittää minisiivu Kiinan markkinoista. Mutta tarvitseeko siihen tyytyä?

EIJA MANSIKKAMÄKI

Suomen ja Kiinan väestö vuonna 2013

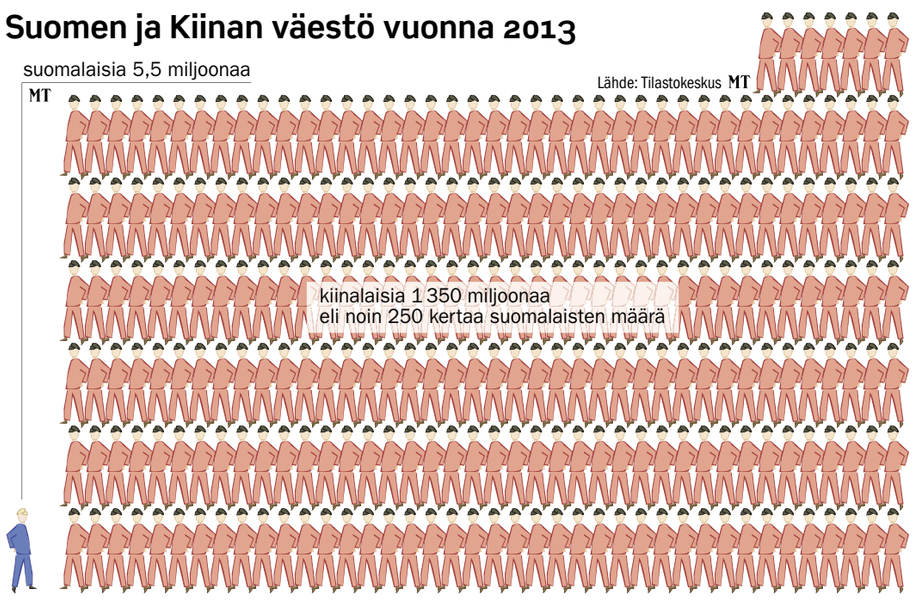

Kiinalla on ruokittavanaan lähes joka viides maailman kansalainen, mutta vain seitsemisen prosenttia maapallon viljelymaasta.